

BÖLÜM 1

BAŞ VE BOYUN KLİNİK ANATOMİSİ

Mecit SANCAK¹
Kevser SANCAK²

GİRİŞ

Anatomi, tüm cerrahi branşlar için en temel bilim dalıdır. Cerrah, çalıştığı bölgenin anatomisini ve varyasyonlarını tam anlamıyla anlamadan bu bölgede güvenli bir cerrahi gerçekleştiremez. Anatomi bilgisi yeni cerrahi teknik ve yaklaşımlardaki güçlüklerin anlaşılabilmesi için sürekli güncellenmelidir. Bu bölümde baş boyun klinik ve cerrahi anatomisine genel bir yaklaşım amaçlanmıştır.

KRANIUM

Kafa Derisi

Kafa derisi SCALP şeklinde kısaltılan 5 katmandan oluşmaktadır; Cilt, cilt altı yağ dokusu, galea aponörotika, gevşek bağ dokusu ve perikraniyum. Yüzeysel ilk üç katman tek olarak birleşmiştir ve ayrılması zordur. Bu üç katman, cerrah için ideal diseksiyon düzlemi olan gevşek areolar bağ dokusu katmanı üzerinde kolaylıkla

¹ Uzm. Dr., Özel Bilgi Hastanesi, Kulak, Burun, Boğaz Hastalıkları Kliniği, drmecitsancak@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş ve Çene Cerrahisi AD. kevsersancak89@gmail.com

ORBİTA VE GÖZ

BT ve MRG en sık tercih edilen görüntüleme yöntemleridir. BT orbita fraktürleri, enfeksiyon yayılımı, intraorbital tümörler varlığında tercih edilebilir. MRG ile optik sinir trasesi boyunca optik foramen, optik kiazma, görme merkezi değerlendirilebilir (13).

TEMPORAL KEMİK

Temporal kemik görüntülemesinde grafiler (Towne, Schuller Stenvens), BT (Yüksek rezolüsyonlu) ve MRG kullanılmaktadır. Yüksek rezolüsyonlu BT kemiklerin ve hava aralıklarının, dış kulak yolunun, orta kulak boşluğunun, kulak kemikçiklerinin, kohlea ve vestibülün ve mastoid havalanmasının değerlendirilmesinde kullanılır. Temporal kemik fraktüründen şüphelenildiği durumlarda öncelikle Yüksek rezolüsyonlu BT tercih edilmelidir. MRG ise internal akustik kanal, BOS'un, vasküler yapıların, serebellopontin köşenin, fasiyal ve akustik sinirlerin ve tümörlerinin değerlendirilmesinde kullanılır. Akustik sinir tümörlerinin değerlendirilmesinde kontrastlı inceleme tercih edilir (13,15,16).

KAYNAKLAR

1. Maves MD. Surgical anatomy of the head and neck. In:Johnson JT,Rosen CA (eds) Bailey's Head And Neck Surgery- Otolaryngology. 5th ed.China: Lippincott Williams & Wilkins; 2014. p. 3-17.
2. Standring S. Gray's Anatomy The Anatomical Basis of Clinical Practice. 42nd ed. Elsevier ; 2020
3. Brennan PA,Evans BT, Mahadevan V Clinical Head and Neck Anatomy for Surgeons 1st ed. London:CRC Press; 2016
4. Gospe SM 3rd, Bhatti MT. Orbital Anatomy. Int Ophthalmol Clin. 2018;58(2):5-23. doi:10.1097/HIO.0000000000000214
5. Kels BD, Grzybowski A, Grant-Kels JM Human ocular anatomy Clinics in Dermatology 2015;33(2): 140–146. doi:10.1016 /j.clindermatol.2014.10.006
6. Turvey TA, Golden BA. Orbital anatomy for the surgeon. Oral Maxillofac Surg Clin North Am. 2012;24(4):525-536. doi:10.1016 /j.coms.2012.08.003
7. Singh V Textbook Of Anatomy Head, Neck And Brain 2nd ed. Elsevier India: 2014
8. Janfaza P, Nadol JB, Galla RJ, Fabian RL Surgical Anatomy Of The Head And Neck 1st ed Cambridge,Mass:Harvard University Press; 2011
9. Merati AL, Rieder AA. Normal endoscopic anatomy of the pharynx and larynx. Am J Med. 2003;115 Suppl 3A:10S-14S. doi:10.1016/s0002-9343(03)00187-6

10. Oneal RM, Beil RJ Jr, Schlesinger J. Surgical anatomy of the nose. *Clin Plast Surg.* 1996;23(2):195-222..
11. Sadrameli M, Mupparapu M. Oral and Maxillofacial Anatomy. *Radiol Clin North Am.* 2018;56(1):13-29. doi:10.1016/j.rcl.2017.08.002
12. Noordzij JP, Ossoff RH. Anatomy and physiology of the larynx. *Otolaryngol Clin North Am.* 2006;39(1):1-10. doi:10.1016/j.otc.2005.10.004
13. Mancuso AA, Hanafee, William N. *Head and Neck Radiology.* Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins; 2011.
14. MacDonald D. *Oral and maxillofacial radiology : a diagnostic approach* 2nd ed. Wiley-Blackwell; 2020
15. Koch, Bernadette L, Bronwyn E. Hamilton, Patricia A. Hudgins, H R. Harnsberger *Diagnostic Imaging Head and neck* 3rd ed. Elsevier; 2017
16. Dammann F, Bootz F, Cohnen M, Hassfeld S, Tatagiba M, Kösling S. Diagnostic imaging modalities in head and neck disease. *Dtsch Arztebl Int.* 2014;111(23-24):417-423. doi:10.3238/arztebl.2014.0417.